

NAAR EEN OVERHEID 4.0?

Onder het huidige kabinet maakt de overheid grote ontwikkelingen door, waarbij een groot deel van haar bestaansrecht wordt overgeheveld van rijks- naar gemeentelijk niveau. De Nederlandse steden zullen zich nieuwe vaardigheden eigen moeten maken – óók op het gebied van leiderschap.

‘De Nederlandse steden zijn diep in slaap gesust. Met name de gemeenschapskracht ligt bleekjes in haar glazen kist. De boze stiefmoeder was de burger zelf, samen met de overheid en alle professionele instellingen.’

Hoog tijd om de steden wakker te kussen, zeggen Jan van Ginkel en Frans Verhaaren in hun net verschenen boek *Werken aan de wakkere stad*. ‘Het hele hof roept dat de participatiesamenleving er nu moet komen. Ge-

meenten sjoeven zich bijna een breuk met de drie grote decentralisaties en de gelijktijdige bezuinigingen. Maar daar zal de schone slaapster niet wakker van worden. *Langzaam leiderschap* bij burgers, overheid en professionele instellingen, dat is de prins op het witte paard die de steden de verlossende kus kan brengen.’ Zoals Sociaal en Cultureel Planbureau-directeur Kim Putters zei: ‘We gaan van de verzorgingsstaat naar een verzameling verzorgingssteden.’

Lerend samenleven als ziel van de nieuwe stad

Gaat dat wel goed komen? Het zal erom spannen. De grootste decentralisatie die Nederland ooit heeft beleefd, houdt grote risico's én kansen in. Het *risico* is dat gemeenten geen ruimte krijgen en louter een uitvoeringskantoor van het rijk worden. De reactie zal verschrining en bureaucratisering zijn: we willen zo veel mogelijk behouden in plaats van op zoek te gaan naar nieuwe arrangementen. De *kans* is dat gemeenten de verbinding kunnen maken met de nieuwe onderstroom van initiatieven vanuit de burgers en dat ze zich verder ontwikkelen tot vitale gemeenschappen. De gemeente is dan niet langer een anonieme supermarkt waar niemand zich eigenaar van voelt maar de markthal waar je elkaar ontmoet en waar mensen meer voor elkaar gaan betekenen. Een vangnet voor wie dat nodig heeft.

Hoe geef je leiding aan deze avontuurlijke reis naar een overheid 4.0? Daarover gaat dit boek. Over het besef dat je soms krachtig bestuurt door op je handen te blijven zitten. Over het besef dat we alleen in samenwerking sterk zijn. Over gemeenten en professionals die zichzelf een schop moeten geven, en langzaam leiderschap. Over het wakker maken van gemeenschapskracht. En over lerend samenleven als ziel van de nieuwe stad. ●

Boek: Jan van Ginkel & Frans Verhaaren - *Werken aan de wakkere stad: Langzaam leiderschap naar gemeenschapskracht* (Vakmedianet 2015, € 27,50)

PSYCHOLOGIE

Vrouw versus Bokito

Dat we stiekem houden van leiders met bokitotrekjes, kan vrouwen wel eens parten spelen.

Rijkman Groenink is er een. Bram Moszkowicz is er een. En bovengemiddeld veel andere mannen in leidinggevende posities. Bokito's. Genoemd naar zilverruggorilla Bokito, die in Diergaarde Blijdorp een vrouw meesleurde en verwondde.

Bokito-offensief

Ondanks allerlei rationele overwegingen geven we bij de keuze van leiders instinctief en intuïtief de voorkeur aan mannen met bokitotrekken, zegt massapsycholoog Jaap van Ginneken in zijn nieuwe boek *Het profiel van de leider*. Net als in het stenen tijdperk. Bokito's zijn vertaald naar het mensenrijk lange, blanke mannen met een lage stem. Vrouwen (kleiner, hogere stemmen)

en veel alloctonen (niet altijd blank) hebben daardoor minder kans om de top te bereiken in politiek en bedrijfsleven. Van Ginneken pleit voor een bokitoquotum: zorg op leidinggevende posities voor een aantal mensen onder de 1,80 m en een aantal mensen met een stem van 10 hertz boven het gemiddelde. ●

Bron: de Volkskrant, 12-6-2015